

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Gabriela Sobczyk

SO Andrzej Dyrda (spr.)

SR (del.) Roman Troll

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 czerwca 2014 r. w Gliwicach

sprawy z powództwa B. M. (M.)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 17 marca 2014 r., sygn. akt VIII C 29/10

postanawia:

1. **oddalić zażalenie;**

2. **zasądzić od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1 200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniewego.**

SSR (del.) Roman Troll SSO Gabriela Sobczyk SSO Andrzej Dyrda

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 17 marca 2014r. Sąd Rejonowy w Zabrzu zasądził od powódki B. M. na rzecz pozwanego (...) Spółce Akcyjnej w W. kwotę 2.717 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w oparciu o art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie wniosła powódka zarzucając naruszenie przepisów, tj. art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie i nieodstąpienie od obciążania powódki B. M. kosztami postępowania na rzecz pozwanego pomimo zachodzących w sprawie szczególnych okoliczności pozwalających na odstąpienie od obciążania powódki powyższymi kosztami.

Na tych podstawach wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia, ewentualnie zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kwoty 300 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W odpowiedzi na zażalenie pozwana wniosła o oddalenie zażalenia w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wedle norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do regulacji prawnej z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Prawidłowe zastosowanie tej regulacji prawnej sprowadza się zatem do ustalenia strony wygrywającej i przegrywającej, na którą zostanie nałożony obowiązek.

Stosownie do art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Wskazana regulacja prawna, jako przepis szczególny do wskazanego powyżej art. 98 k.p.c., winna być stosowana w wyjątkowych sytuacjach, na co zresztą wskazuje redakcja art. 102 k.p.c. Ocena, czy takie przesłanki wystąpiły powinna być zawsze dokonywana w całości kształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r., II CZ 223/73).

W doktrynie i orzecznictwie, jako okoliczność uzasadniająca zastosowanie art. 102 k.p.c., wskazuje się związane z samym przebiegiem postępowania, ale również dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Niemniej jednak, trudna sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi samodzielnej podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c. - od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 sierpnia 2012r., I ACa 316/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 sierpnia 2012r., I ACz 1178/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 czerwca 2012r., I ACz 961/12). Ocena tych okoliczności następuje z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego.

Nadto, należy zwrócić uwagę, że przepis ten powinien być stosowany w sytuacjach wyjątkowych, a jego zastosowanie winno być ograniczone jedynie do przypadków, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej pełnymi kosztami procesu przeciwnika byłoby oczywiście niezgodne z zasadami słuszności (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2010 r. I CZ 120/10).

W niniejszym przypadku takie okoliczności nie zachodziły.

Powódka, pozwem wniesionym 25 maja 2009r. domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 17.406 zł tytułem odszkodowania. Powództwo zostało oddalone w całości wyrokiem z dnia 20 listopada 2013r. Pomimo, iż powódka obok sytuacji finansowej, wskazała również swoje problemy zdrowotne. Przedmiot sprawy i ustalony stan faktyczny nie odbiega od typowych spraw tego rodzaju, jednak wskutek postawy procesowej powódki postępowanie to trwało ponad cztery lata. Zatem postawa powódki doprowadziła do zaangażowania pozwanej ponad wymaganą w tym zakresie miarę, a tym samym ponoszenia kosztów celowej obrony w całym okresie trwania tego postępowania. Uznać zatem należało, że okoliczność ta uniemożliwiała zastosowanie w niniejszym przypadku art. 102 k.p.c., a w konsekwencji należało uznać powódkę jako stronę przegrywającą i obciążenie jej obowiązkiem poniesienia kosztów procesu zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c.

Wysokość i zakres tych kosztów, w przypadku strony reprezentowanej przez adwokata, reguluje art. 98 § 3 k.p.c. Zgodnie z nim, do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata (radcę prawnego) zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata (radcy prawnego), koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Koszty te, po stronie pozwanego, kształtowały się następująco: opłata za czynności radcy prawnego w kwocie 2.400 zł ustalona na podstawie § 4 ust. 1 i § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013r. poz. 490) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa ustalona zgodnie z art. 1 ust. 2 w związku z art. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2006r. Nr 225 poz. 1635 z późniejszymi zmianami) w kwocie 17 zł, gdyż, jak stwierdził

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 czerwca 2011r. (II UZ 15/11), uiszczenie opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego ustanowienie pełnomocnika jest poniesieniem wydatku, który z obiektywnego punktu widzenia jest konieczny do realizacji praw strony w postępowaniu sądowym.

Koszty te należało uzupełnić również o koszty sądowe. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2010r. Nr 90, poz. 594 z późniejszymi zmianami) koszty te obejmują opłaty i wydatki. Pozwany w toku postępowania nie poniósł żadnych opłat. Obciążały go jednak w toku tego postępowania wydatki określone w art. 5 ust. 1 pkt 3, a więc poniesione tytułem wynagrodzenia i zwrotu kosztów poniesionych przez biegłych, tłumaczy oraz kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie. Wydatki te łącznie wyniosły 1.632,50 zł (tytułem wydatków na poczet dowodu z opinii biegłych), z czego pozwany uiścił kwotę 300 zł.

Uwzględniając powyższe, koszty procesu pełnomocnika, do których powódka była zobowiązana zwrócić wyniosły łącznie 2.717zł.

Z tych względów, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji, po myśli art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania zażaleniowego po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c.

SSR (del.) Roman Troll SSO Gabriela Sobczyk SSO Andrzej Dyrda